

Threads Crossing the Warp

MODULUL 13

Vocabularul Țesutului

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Partners

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
HAROKOPIO UNIVERSITY

A

Alesătură: un singur fir de băteală dus o singură dată peste urzeală cu ajutorul dispozitivului de inserare. Acestea se intersectează cu firele de urzeală pentru a forma țesătura.

Alungire: deformarea în direcția tragerii cauzată de o forță de tracțiune. Alungirea este măsurată în unități de lungime (inch, milimetri) sau calculată ca procent din lungimea inițială a specimenului. Alungirea poate fi măsurată la o anumită sarcină sau la punctul de rupere.

Amestecare: 1. Un fir obținut atunci când două sau mai multe fire discontinue sunt combinate într-un proces textil de producere a firelor filate. 2. Un material ce conține o combinație de ațe atât pentru direcția urzelii cât și a bătelii.

Amestecare: combinarea fibrelor discontinue cu diferite caracteristici fizice pentru a asigura distribuirea uniformă a acestor fire în ață.

Ață: un termen generic pentru fire din fibre textile, filamente sau materiale într-o formă pretabilă croșetatului, țesutului, împletirii sau orice altă formă de intercalare pentru a forma un material textil.

B

Batere: ultima operație la războiul de țesut, prin care ultimul fir de băteală este „bătut”/ îndesat în poziție peste firul precedent, de obicei cu ajutorul unui instrument asemănător unui pieptene, numit spată.

B

Băteală: Firele încrucișate de pe un război de țesut, care sunt trecute peste și sub firele de urzeală pentru a obține o țesătură.

C

Capăt: un fir individual de urzeală. Urzeala conține un număr de capete.

Colorare neuniformă: colorarea unui material ce prezintă variații de nuanță rezultate din procesarea incorectă, sau a metodelor de vopsire sau în urma folosirii unor materiale cu probleme.

Compus: 1. Un articol sau o substanță de doi sau mai mulți constituenți, în general, cu elemente de întărire dispersate într-o matrice sau într-o fază continuă. 2. Construcții dure sau moi în care fibrele însele sunt consolidate pentru a forma o structură în locul formării de ațe.

Culori primare: Magenta, galben și cian (roșu, galben, albastru). Acestea sunt culorile primare de subtractive folosite la combinarea coloranților sau vopselelor pentru a crea culori noi.

D

Dantelă: țesătură ornamentală realizată într-o varietate de modele prin manipularea complexă a fibrelor la mașină sau manual.

Densitate: greutate per volum unitar, exprimată de obicei prin grame/cm cub (gr/cc). Cunoscută și ca gravitație specifică.

Denier: greutatea, în grame, a 9000 metri de ață. Cu cât numărul denier este mai mic cu atât dimensiunea aței este mai mică iar cu cât acest număr este mai mare cu atât dimensiunea ațelor este mai mare. În alte țări, cu excepția Statelor Unite, Denier este înlocuit cu sistemul Tex.

Dinte: la războiul de țesut, reprezintă distanța dintre sârmele spetei.

Dobby: un accesoriu mecanic de pe un război de țesut care controlează hamul pentru a permite țeserea de figuri geometrice.

Doff: un set de pachete complete, bobine, mosoare, etc. produse de o mașină.

Drapaj: un termen folosit pentru a descrie felul în care un material stă atunci când este agățat; suplețea și abilitatea unui material de a forma configurații grațioase.

F

Factor de rezistență: o măsură a rezistenței aței calculată ca: 1) produsul dintre rezistența la rupere și numărul indirect de fire. 2) produsul dintre rezistența la rupere și reciproca numărului direct de fire.

Fibre: o unitate de materie, naturală sau artificială, ce formează elementul de bază al materialelor și a altor structuri textile.

Fibre naturale: numele unei clase generale de fibre animale (lână și mătase), minerale (azbest) sau vegetale (bumbac, in și iută).

Finisare: toate procesele la care este supus un material după decolorare, vopsire sau imprimare în pregătirea pentru piață sau folosire.

Fir cablat: un fir format din răsucirea a două sau mai multe fire îndoite.

Fus: o vergea subțire folosită la torsul manual pentru răsucirea și înfășurarea firului dintr-o masă de lână sau în poziționată pe o furcă.

G

Material Greige (pronunțat gray): un material neterminat tocmai desprins de pe războiul de țesut sau de pe mașina de tricotat.

I

Impermeabilitate: un termen aplicat materialelor impermeabile; materialele impermeabile au toți porii închiși și sunt impermeabile și la aer devenind astfel incomode la purtat.

Inspecție: procesul de examinare a textilelor pentru a identifica defecte în orice etapă a producției sau finisării.

Ită: o sfoară, o sârmă de oțel sau o fâșie plată de oțel având o gaură sau ochi în apropierea centrului prin care se introduce unul sau mai multe fire de urzeală la războiul de țesut pentru ca mișcările ațelor să fie controlate în timpul țesutului. Acestea controlează modelul țesăturii și rostul, sforile fiind ridicate și coborâte în timpul țesutului.

Împletitură: 1. o fâșie textilă îngustă, folosită adesea drept capăt sau pentru a uni, formată prin împletirea mai multor fire de ață. Materialul este format prin întrepătrunderea ațelor diagonale cu axul de producere a materialului. 2. În cazul textilelor aero-spațiale, un sistem de trei sau mai multe fire întrepătrunse în așa fel încât două fire să nu fie răsucite unul în jurul altuia. Împletitura Biaxială – structură împletită cu două sisteme de fire dispuse unul într-o direcție și celălalt în direcția opusă. Împletitura triaxială- o structură împletită cu fire axiale amplasate pe longitudine.

Împletire: Întrepătrunderea a trei sau mai multe fâșii pentru a forma o funie sau un material îngust.

L

Legare: procesul de trecere a fiecărui fir de ață pe sulul războiului de țesut, prin fiecare iță și dinte al spetei înaintea începerii țesutului.

Lot: o unitate de producție, sau un grup de alte unități sau pachete ce sunt preluate pentru testare, examinare statistică, având în comun una sau mai multe proprietăți și diferențiindu-se de alte loturi similare.

Lubrifiant: un ulei sau o emulsie de finisare aplicată fibrelor pentru a preveni deteriorarea în timpul proceselor textile, sau firelor pentru tricotare pentru a le face mai flexibile.

M

Margine: capătul îngust al unui material țesut aflat de-a lungul urzelii. Este format din fire mai rezistente, poziționate mai strâns decât corpul materialului pentru a preveni deșirarea acestuia.

Material: o structură textilă plecară produsă prin întrepătrunderea firelor, fibrelor sau filamentelor.

Material industrial: un termen larg pentru materialele folosite pentru alte utilizări decât cele de îmbrăcăminte sau decorațiuni. Acestea se împart în următoarele clase:

- Materiale folosite la activități industriale (ex. filtrare, șlefuire și absorbție).
- Materiale combinate cu alte materiale pentru a forma diferite alte materiale (ex. material cauciucat pentru furtun, curele, cauciucuri, angrenaje de sincronizare, rulmenți și piese electrice).
- Materiale impregnate cu adezivi și compuși dielectrici.
- Materiale încorporate direct într-un produs finit (ex. vele, prelate, corturi, marchize și curele specializate pentru mașinile agricole, avioane și transportoare).

Material Tricotat: o structură produsă prin întrepătrunderea unuia sau mai multor fire sau materiale compatibile.

M

Materii prime: o fibră textilă în stare naturală, precum mătasea sau bumbacul așa cum iese din balot.

Mână: calitățile tactile ale materialului, ex. moliciune, fermitate, elasticitate, rezistență și alte calități percepute prin atingere.

Mill Run: un fir, material sau orice produs textil care nu a fost inspectat sau care nu îndeplinește standardul de calitate.

Model: 1. un aranjament de forme sau modele; o decorare precum modelul materialelor țesute sau imprimate. 2. Un model, ghid sau plan folosit în fabricarea lucrurilor, cum ar fi un model de îmbrăcăminte.

Moiré: un efect vălurit, ca de apă, pe un material textil. Este produs prin trecerea materialului printre cilindri gravați care imprimă modelul în material, făcând ca părțile zdrobite și cele nezdobite să reflecte lumina diferit.

Mosor: 1. un suport de lemn, hârtie sau plastic, cilindric sau ușor conic, cu sau fără bază conică, pe care se înfășoară ața. 2. Pachetul de fire de preluare dublu conic rezultat din răsucirea prin tragere a firelor de nailon, poliester și alte fire filate prin topire.

N

Nailon (fibră): o fibră fabricată cu o structură de poliamidă sintetică cu lanț lung având grupe amidă recurente (- NH-CO-) ca parte integrantă a lanțului polimeric; șir de poliamide sintetice.

Numărarea alesăturii: numărul de fire de băteală per inch sau per centimetru de material. Numărătoarea firelor de urzeală și de băteală sunt două trăsături necesare pentru modelul materialului.

0

Orificiu: În mod obișnuit, o deschizătură. Folosit în special pentru mici găuri în filaturi prin care curge polimer în procesul de fabricare a fibrelor.

P

Pânză egală: un termen ce descrie un material țesut cu ațe de aceeași dimensiune și cu același număr de fire pe centimetru atât pentru urzeală cât și pentru direcția bătelii.

Pânză: un termen general ce se referă la toate materialele textile și la stofe. Pânza poate fi formată din orice fibre textile, sârme sau material.

Pedală: parte a unei mașini care, atunci când este acționată cu piciorul duce la întoarcerea unei roți în mașină.

Pliu: 1. Numărul de fire simple de ață răsucite împreună pentru a forma ala pliată, sau numărul de ațe pliate răsucite împreună pentru a forma o sfoară. 2. Unul dintre straturile de material.

R

Rayon (fibră): o fibră fabricată compusă din celuloză regenerată precum și fibre fabricate din celuloză regenerată în care substituii au înlocuit maxim 15% din moleculele de hidrogen ale grupului hidroxil. Acestea pot fi fie albe sau colorate cu soluție. Procesul de producție și structura aței stabilesc rezistența acestuia.

Război cu ace: o mașină de țesut material de mare viteză (război) ce folosește ace pentru a introduce umplutura de-a lungul urzelii. Un război cu ace folosește un sistem de prindere a sforii pentru a face marginea țesăturii și pentru a întoarce băteala după ce a fost fixată în margine.

Război de țesut: mașinării pentru țeserea materialului prin întrepătrunderea unei serii de fire verticale paralele (urzeala) cu o serie de fire orizontale paralele (băteala). Firele de urzeală de pe un sul trec prin ițe și spată iar băteala este introdusă prin „rostul” firelor de urzeală cu ajutorul unei suveici sau a unui alt dispozitiv și este fixată în poziție prin spată și brâglă. Diferența principală între diferitele tipuri de război de țesut constă în modalitatea de inserare a băteli.

Rezistență la abraziune: abilitatea fibrei sau materialului să reziste folosirii și frecării la suprafață.

R

Rezistența culorii: rezistența la estompare, adică abilitatea unui colorant de a-și menține culoarea atunci când materialul textil vopsit sau imprimat este expus condițiilor sau agenților precum lumina, transpirația, gazele atmosferice, sau spălării care pot înlătura culoare.

Rezistența la rupere: forța necesară pentru începerea sau continuarea ruperii unui material în anumite condiții.

Răsucire alternantă: o procedură de texturare în care răsucirile S și Z sunt introduse alternativ în ață cu ajutorul unui aparat special de încălzire

Război de țesut fără suveică: un război de țesut în care se folosește un alt instrument, în afară de suveică, pentru inserarea bătelii.

Roată de tors: un dispozitiv gospodăresc folosit pentru torsul aței, acționat printr-o roată atașată unei manivele sau unei pedale.

S

Sac de hamei: un material aspru, deschis din țesătură de tip coș ce își ia numele de la țesătura simplă de iută sau cânepă folosită pentru ambalarea și păstrarea hameiului.

Socotitorul: 1. un dispozitiv mecanic ce numără firele pe măsură ce sunt inserate în timpul țeserii. 2. un dispozitiv mecanic dotat cu o lupă pentru numărarea firelor dintr-un material finit.

Spată: un dispozitiv asemănător unui piaptăn ce separă firele de urzeală și care îndeasă firele succesive de băteală peste cele deja țesute. Spațiul dintre 2 sârme adiacente ale spetei se numește dinte. Finețea spetei este calculată în funcție de numărul de dinți per inch. Cu cât sunt mai mulți dinți per inch, cu atât este mai fină spata.

Sulul de urzeală: un sul sau cilindru mare pe care se înfășoară firele de urzeală.

S

Sul: un cilindru de lemn sau metal având la capete o muchie circulară, pe care se înfășoară firele de urzeală pentru tăiat, țesut și tricotat.

Suveică: un instrument în formă de bărcuță, de obicei produs din lemn având un capăt metalic, ce duce umplutura prin rost în timpul procesului de țesere.

T

Tafta: o țesătură simplă, fină, netedă la atingere cu un aspect lucios. Taftaua are, de obicei, o nervură fină încrucișată, realizată prin utilizarea unui fir de umplutură mai greu decât firul de urzeală.

Textile: la început, un material țesut; acum termen aplicat oricărei dintre următoarele categorii: fire libere și filamente ce pot fi transformate în materiale țesute, croșetate sau împletite, sau fire produse din fibre produse artizanal.

Materiale textile: termen general folosit pentru fibre, ațe intermediare, ațe, materiale sau produse din fibre.

Textură: termen folosit pentru a descrie aspectul unui material, precum textură mată, lucioasă, lănoasă, țeapănă, moale, fină, aspră, etc.

Transfer: pierderile de culoare ale unei țesături sau fir atunci când sunt scufundate în apă, solvent sau un mediu lichid similar, ca rezultat al unei colorări necorespunzătoare sau din cauza folosirii unor coloranți de proastă calitate.

T

Tricotare: o metodă de producere a unui material prin legarea unei serii de bucle pe unul sau mai multe fire. Tipuri de tricotare:

- Tricotare la războiul de țesut – un tip de tricotare în care firele, de obicei, sunt dispuse pe lungimea materialului. Așele sunt pregătite precum urzeala pe suluri cu unul sau mai multe fire pentru fiecare ac. Exemple: Rachel (o tricotare simplă sau dantelată) și Tricot (rezistente la folosire).
- Tricotarea bătelii – un tip comun de tricotare în care un fir continuu trece orizontal pe material creând toate buclele la o trecere. Un exemplu este tricotarea circulară, unde materialul este produs la mașina de tricotat sub forma unui tub, firele trecând continuu în jurul materialului.

T

Țesătură: un sistem sau model de ațe de urzeală și băteală ce se întrepătrund. Sunt trei tipuri de țesătură de bază: simplă, satin și twill.

Țesătură de tip coș: o variantă a țesăturii simple în care două sau mai multe fire de urzeală sunt țesute unul lângă celălalt pentru a semăna cu un coș împletit.

Țesătură simplă: una dintre cele trei tipuri fundamentale de țesere: simplă, satin și twill. Fiecare fir de băteală trece peste și pe sub fiecare fir de urzeală, alternând la fiecare rând.

Țesătură cu strat de acoperire: o țesătură pe care s-a aplicat o substanță precum lacul, plasticul, rășină, cauciuc pentru a adera straturilor pentru a-i conferi anumite proprietăți, precum impermeabilitatea la apă.

Țeavă: un tub conic, ușor din lemn, metal, hârtie sau plastic pe care se înfășoară firul de băteală pentru a folosi în suveică în timpul țesutului.

Țevi (formare): procesul de înfășurare a firului de băteală pe bobine sau țevi pregătite pentru folosirea în suveică.

U

Urzire: acțiunea de înfășurare a firelor de urzeală pe sus, de obicei ca pregătire pentru tăiere, țesere și tricotare.

Urzeală: setul de fire din toate materialele țesute, poziționate de-a lungul și paralel cu marginea și care este întrepătruns de umplutură.

V

Vopsire: procesul de colorare a fibrelor, ațelor sau materialelor cu coloranți fie naturali fie sintetici.